

แนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร
กรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร
หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง*

GUIDELINES FOR PROMOTING THE PRODUCTION OF CITRONELLA LAUREL WOOD
CARVING PRODUCTS: A CASE STUDY OF MR. CHAROON KAEWLA-IAD'S FAMILY IN
BAN NA HAEM COMMUNITY, VILLAGE NO. 5, KHAO KOP SUB-DISTRICT, HUAI YOT
DISTRICT, TRANG PROVINCE

ทิพรัตน์ เสนทอง

Thipparat Senthong

อภิสร เทพอักษร

Apisara Thepaksorn

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

ธีรวัฒน์ ทองบุญชู

Theerawat Thongbooncho

พระณัฐพงษ์ จันทรโร*

Phra Natthaphong Janro*

พระณัฐพงษ์ ไกรเทพ

Phra Nattapong Kraithep

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

ธัญลดา เทพวารินทร์

Thanalada Thepwarin

โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย

Wat Salameechai Municipal School, Thailand

*Corresponding author E-mail: natthapong2286@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) วิธีการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร 2) สภาพปัญหาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร และ 3) แนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร กรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง ทั้งนี้ ผู้วิจัยให้ข้อมูลสำคัญหลัก จำนวน 2 คน โดยพิจารณาจากการเป็นผู้ที่แกะสลักผลิตภัณฑ์มาไม่น้อยกว่า 15 ปี และผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 3 คน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสรุปภาพรวม ผลการวิจัย พบว่า 1) วิธีการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร พบว่า การทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร เป็นของขึ้นชื่อของจังหวัดตรัง โดยชาวบ้านได้รวมกลุ่มกันโดยนาราก และต่อของไม้เทพทาโรมาแกะสลักเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ สร้างรายได้ให้กับชุมชน และยังเป็นสินค้า OTOP 2) สภาพปัญหาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร พบว่า 2.1) การเตรียม

* Received 18 May 2023; Revised 11 June 2023; Accepted 24 June 2023

เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ออกแบบลวดลาย ต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญในการตัดแปลงเครื่องมือแกะสลัก เป็นการเฉพาะ 2.2) เก็บรายละเอียดของลวดลายขัดกระดาษทราย และหาดินสอพองทาน้ำมันเคลือบเนื้อไม้ และทิ้งไว้ให้แห้งสนิท และ 2.3) ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ต้องปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย ตรงใจลูกค้า เนื่องจากมีการแข่งขันสูง และ 3) แนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร พบว่า มีวิธีเพื่อส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร โดยการอนุรักษ์และการสืบทอดภูมิปัญญา จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือการแกะสลักไม้เทพทาโร เพื่อถ่ายทอดทักษะและเทคนิคให้แก่ช่างฝีมือรุ่นใหม่

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม, ผลิตภัณฑ์, การแกะสลัก, ไม้เทพทาโร

Abstract

This research aims to study the following: 1) Methods for the production of Citronella laurel wood carving products, 2) Problems in the production of Citronella laurel wood carving products, and 3) Guidelines for promoting the production of Citronella laurel wood carving products in a case study of Mr. Charoon Kaewla-lad's family in Ban Na Haem Community, Village No. 5, Khao Kop Sub-district, Huai Yot District, Trang Province. The research uses qualitative research methodology. The researcher uses tools such as in-depth interviews and group discussions. The sample was from purposive sampling. The researcher provides key informants with a total of two people by considering that they have been producing woodcarving products for at least 15 years and provides three people as secondary informants. The data is analyzed using content analysis and summarized to be the overall perspective. The results of the research indicate the following details: 1) The methods for the production of Citronella laurel wood carving products indicate that it is a famous product of Trang Province that villagers have joined together to carve the roots and stumps of Citronella laurel wood into various forms of products, creating income for the community and also being OTOP products; 2) Problems in the production of Citronella laurel wood carving indicate the following details: 2.1) Preparation of tools and materials to design patterns, which requires someone with expertise specifically in modifying carving tools, 2.2) Detailing the pattern by sanding with sandpaper and applying chalk and oil to the wood and leaving it to dry completely, and 2.3) Designing the packaging must be adjusted according to the era to meet the needs of customers due to high competition; 3) Guidelines for promoting the making of Citronella laurel wood carving products indicate that there are ways to promote the production of Citronella laurel wood carving products by preserving and passing on local wisdom by establishing a training and development center for the Citronella laurel wood carving skills to transfer skills and techniques to the new generation of craftsmen.

Keywords: Promotion Guideline, Products, Wood Carving, Citronella Laurel Wood

บทนำ

อุตสาหกรรมการแกะสลักไม้ในประเทศไทยมีความสำคัญด้วยเหตุผลหลายประการ เป็นทั้งมรดกทางวัฒนธรรม การแกะสลักไม้เป็นส่วนสำคัญของมรดกทางศิลปะ และวัฒนธรรมของประเทศไทย มักผสมผสานลวดลายทางพุทธศาสนา และฮินดู ซึ่งสะท้อนถึงมรดกทางจิตวิญญาณของประเทศ ทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ช่างฝีมือชาวไทยแสดงให้เห็นถึงทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูงในการแกะสลักไม้ ผลิตภัณฑ์ที่ประณีต

ซึ่งมีตั้งแต่ของตกแต่งวัดที่ซับซ้อนไปจนถึงของใช้ในครัวเรือน การค้าที่เป็นธรรมอุตสาหกรรมและการแกะสลักไม้ในประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของภาคการผลิตที่กว้างขึ้น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการค้าที่เป็นธรรม ซึ่งรับรองค่าจ้างที่เป็นธรรม สภาพการทำงานที่ปลอดภัย และแนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืน อาคารที่ยั่งยืน การแกะสลักไม้ใช้ในการก่อสร้างอาคารที่ยั่งยืนในประเทศไทย ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดเครื่องประดับทางสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ของประเทศ อีกทั้งเป็นการส่งออกอุตสาหกรรมนี้ยังตอบสนองความต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยมีการส่งออกงานแกะสลักไม้ของไทยไปยังหลายประเทศ (เคอดี ตู และคณะ, 2562)

“ไม้เทพทาโร” หรือที่ท้องถิ่นเรียกว่า “ตะไคร้ตัน” ถือเป็นอีกหนึ่งสัญลักษณ์แดนใต้ของไทยในอดีตจะขึ้นอยู่มากตามป่าดงดิบ พบว่า เมื่อความเจริญรุุดเข้ามาต้นเทพทาโรถูกโค่นทิ้งจำนวนมาก เพื่อใช้พื้นที่ปลูกยางพารา และสร้างบ้านเรือนทดแทน เหลือเพียงตอ และรากฝังอยู่ใต้ดิน ปัจจุบันต้นเทพทาโรกลับมีจำนวนลดลงถูกโค่นทิ้งเป็นจำนวนมาก (วังเทพทาโร, 2563) เนื่องจากการขยายพื้นที่เพาะปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ เพิ่มขึ้นเหลือเพียงตอ และราก ของไม้เทพทาโรที่ฝังอยู่ในดิน การนำรากไม้เทพทาโรมาแกะสลักเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับตกแต่งบ้าน และเป็นสินค้าที่ระลึก ด้วยฝีมือที่ประณีต สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ทำให้ผลิตภัณฑ์จากไม้เทพทาโรสร้างชื่อเสียงสำหรับจังหวัดตรัง เป็นอย่างมากสำหรับกลุ่มหัตถกรรม การแกะสลักไม้เทพทาโรที่มีชื่อเสียงในจังหวัดตรัง ได้แก่ กลุ่มเยาวชนต่อต้านยาเสพติด ตำบลเขาอกบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง และยังได้รับให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทศิลปะที่ประดิษฐ์ และของที่ระลึกของจังหวัดตรัง (สมฤดี จันดี และคณะ, 2561) ผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิต อีกทั้ง เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่ใช้วัตถุดิบธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาพัฒนา โดยมากเป็นงานที่ทำด้วยมือ (Hand Made) และผู้ผลิตชุมชนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการผลิตสินค้า นอกจากนั้น ผลิตภัณฑ์ชุมชนก็ยังมีหลากหลายสามารถตอบสนองลูกค้าได้หลายระดับแต่อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์ชุมชนก็ยังขาดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถควบคุมผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน อีกทั้งมีการจัดการด้านวัตถุดิบไม่ดีพอ ส่งผลให้สินค้ามีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ จึงทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการโรงงานได้ (ชัยนาท ผาสอน และวินิต ชินสุวรรณ, 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการประกอบอาชีพของสมาชิกกลุ่มอาชีพในชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขาอกบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง อาชีพของประชาชน ส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรม ทั้งนี้ ในชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขาอกบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง ในทางภูมิศาสตร์ของชุมชนที่เหมาะสมให้ไม้เทพทาโร และต้นไม้บางชนิดก็เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยเฉพาะไม้เทพทาโร จนกระทั่งปี พ.ศ. 2500 อาจารย์จรูญ แก้วละเอียด (ประธาน) ได้เป็นผู้ริเริ่มนำไม้เทพทาโรมาประกอบกับภูมิปัญญาของชาวบ้าน นำไม้เทพทาโรมาแปรรูปให้เกิดผลิตภัณฑ์โดยวิธีแกะสลักเป็นพะยูน ซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ประจำจังหวัดตรัง จึงกลายเป็นของฝากประจำจังหวัดตรัง และเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป นอกจากนี้ อาจารย์จรูญ ได้ชักชวนชาวบ้านมาตั้งศูนย์การเรียนรู้ และพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบเรื่อยมา เช่น การแกะสลักรูปพระพรหม พระพุทธรูป รูปมังกร เป็นต้น จนทำให้ศูนย์การเรียนรู้วังเทพทาโรเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปทั้งใน และต่างจังหวัด และเพื่อศึกษาภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของวังเทพทาโร หมู่ที่ 5 ตำบลเขาอกบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง รวมถึงเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของวังเทพทาโร หมู่ที่ 5 ตำบลเขาอกบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชน กรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขาอกบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชน กรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขาอกบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง

3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชน กรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง ทั้งนี้ ผู้วิจัยให้ข้อมูลสำคัญหลัก จำนวน 2 คน โดยพิจารณาจากการเป็นผู้ที่แกะสลักผลิตภัณฑ์มาไม่น้อยกว่า 15 ปี และผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 3 คน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสรุปภาพรวม ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทำผลิตภัณฑ์ไม้เทพทาโรของชุมชน กรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ภายในวังเทพทาโร ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน 2 คน โดยพิจารณาจากการเป็นผู้ที่แกะสลักผลิตภัณฑ์มาไม่น้อยกว่า 15 ปี ได้แก่ 1) ศิลปินแกะสลักไม้เทพทาโรพื้นบ้าน และ 2) ช่างแกะสลัก ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ศูนย์การเรียนรู้วังเทพทาโร

1.2 ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ แนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชน กรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน 3 คน ได้แก่ 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 2) ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง และ 3) พัฒนาการอำเภอห้วยยอดผู้รับผิดชอบตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง)

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือในการวิจัย โดยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยทำการสัมภาษณ์ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ซึ่งแบบสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านแนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ทั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย IOC จึงมีนัยสำคัญทางค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ อีกทั้ง ยังทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในภาคสนาม โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 สำรวจพื้นที่ในชุมชน

3.2 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่ควบคุมเนื้อหาได้อย่างถูกต้องโดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ

3.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ตามหัวข้อที่ได้นำมาศึกษา

3.4 การเก็บข้อมูลรายละเอียดในการสอบถามจากผู้ได้รับผลกระทบถูกเลิกจ้างงานโดยใช้แบบการสนทนา และความน่าจะเป็น

3.5 การหาข้อมูลเพิ่มเติม ได้รวบรวมการวิเคราะห์ และสรุปผลแล้ว พบว่า ขาดรายละเอียดข้อมูลบางส่วนก็ได้ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมตลอดของการทำการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพแบบเจาะลึก จากผู้เชี่ยวชาญ และมีองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรงในด้านการแกะสลักไม้เทพทาโร โดยจำแนกข้อมูลแต่ละกลุ่มตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยวางไว้ หลังจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ และนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยในประเด็นวิธีการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชนกรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่า การทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร เป็นของขึ้นชื่อของจังหวัดตรัง โดยชาวบ้านได้รวมกลุ่มกันโดยนารากและต่อของไม้เทพทาโรมาแกะสลักเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ ไว้ตกแต่งบ้าน และเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ผู้มาเยือนจังหวัดตรัง จุดเด่นของผลิตภัณฑ์แกะสลักจากไม้เทพทาโร จะอยู่ที่เอกลักษณ์ของไม้ที่มีกลิ่นหอม เป็นไม้มงคล ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นไม้แกะสลักเป็นรูปปลาพะยูน สัญลักษณ์ของจังหวัดตรัง รูปสัตว์ต่าง ๆ มีหลากหลายชนิดเป็นช่องทางการทำกินอีกอย่างที่น่าสนใจขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร บ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมอุปกรณ์ออกแบบลวดลาย ใช้แบบทาบแล้วลอกลายลงบนแผ่นไม้ใช้เลื่อย เลื่อยไม้ส่วนที่ไม่ต้องการออกโดยการใช้น้ำขนาดใหญ่สกัดลวดลายตามที่ต้องการ 2) การเก็บรายละเอียด และเคลือบน้ำมัน และ 3) การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม และมีขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร บ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ที่ผ่านมานั้นผู้ที่ได้รับการสืบทอดการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรได้เรียนรู้ถึงความคุ้มค่า และความสำคัญของไม้เทพทาโร โดยการนำไม้ท้องถิ่นชนิดนี้มาแกะสลักเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และยังจัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้แก่คนในชุมชนที่สนใจในการสร้างอาชีพแก่คนในชุมชน จนสร้างชื่อเสียงไปทั่วทั้งประเทศ

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลของผู้วิจัยเกี่ยวข้องกับการจัดการขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ผู้วิจัยโดยกรณีศึกษา เพื่อให้เห็นการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรตามขั้นตอน ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ได้เตรียมเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ออกแบบลวดลาย จากการศึกษา พบว่า ผู้ศึกษาได้นำเสนอขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรไว้ ดังนี้ 1) เลื่อย 2) มีดโต้หัวตัด 3) ดอกสว่านเจาะไม้ 4) สิวเหล็กแหลม 5) มีดเจาะไม้เทพทาโร 6) มีดเขียนลาย 7) สวาน 8) ใบเจียรผ้าทรายซ้อน 9) กระดาษทรายขัดหยาบ 10) ใบตัดไม้สำหรับเครื่องเจียร และ 11) ไม้ดอก

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยในประเด็น สภาพปัญหาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชน กรณีศึกษา ครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่า สภาพปัญหาการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรฯ พบปัญหา ดังนี้

การเตรียมเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ออกแบบลวดลายต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญในการดัดแปลงเครื่องมือแกะสลักเป็นการเฉพาะ อุปกรณ์ เช่น เลื่อยหักบอย ไม้มีขนาดเล็ก ทำให้เลื่อยยากเลื่อยเลียบาดมือ มีดไม่คม เพราะคนลับไม่เป็น เหล็กสวานเจาะไปมันหัก หรือใช้ขนาดผิดทำให้ชิ้นงานเสียหาย มีดเจาะทำยากกว่าที่จะทำได้ ต้องใช้เวลาในการทำนานสำหรับการประดิษฐ์ขึ้นมา เพราะไม่มีขายในท้องตลาดทั่วไป มีดเขียนลายทำยากกว่าที่จะทำได้ต้องใช้เวลาในการทำนานสำหรับการประดิษฐ์ขึ้นมา เพราะไม่มีขายในท้องตลาดทั่วไป และสิ่วต้องทำเอง

แม้ลื้อจะมีขายในท้องตลาดแต่ยังเอามาใช้ไม่ได้ ต้องเอามาตัดแปลงให้เข้ากับมือคนทำ เพราะมือคนทำแต่ละคน มีขนาดมือไม่เท่ากัน

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิจัยในประเด็น แนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร ของชุมชน ภูมิศึกษา ครอบคลุมนายจัญญ์ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่า ปัจจุบันอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่เดิม คือ การทำสวนยางพาราเกษตรแต่การทำผลิตภัณฑ์ การแกะสลักไม้เทพทาโรเป็นอาชีพดั้งเดิมซึ่งทำมาประมาณหลายปีชุมชนนี้มีชื่อเสียงด้านการทำผลิตภัณฑ์ การแกะสลักไม้เทพทาโรในระดับแถวหน้า และมีผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรหลากหลายชนิดผลิตภัณฑ์ การแกะสลักไม้เทพทาโรบ้านนาเหมร เป็นสินค้าที่ทำรายได้ให้กับชุมชน และยังเป็นสินค้า OTOP ของตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง มีแหล่งกำเนิดมาจากแรงบันดาลใจของอาจารย์จัญญ์ แก้วละเอียด ซึ่งมีการสนับสนุน ไม้เทพทาโรที่นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับใช้เป็นของตกแต่งประดับบ้าน หรือ ของที่ระลึกส่วนใหญ่จะใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการแกะสลักที่หาได้จากบ้านเรือนของชาวบ้านในชุมชนโดยเฉพาะไม้เทพทาโรต้องใช้ในการแกะสลัก เป็นจำนวนมาก และพื้นที่บ้านนาเหมร เป็นพื้นที่ที่แกะสลักไม้เทพทาโรมากที่สุด และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการแกะสลักจนเสร็จก็จะนำมาจัดตั้งเพื่อจำหน่ายแก่ชาวบ้าน และนักท่องเที่ยวโดยการนำผลิตภัณฑ์ไปจัดนิทรรศการ ในศูนย์การเรียนรู้เพื่อเปิดให้คนในชุมชน และชุมชนบริเวณใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษาถึงความคุ้มค่าของไม้เทพทาโร ที่นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และยังสามารถสร้างอาชีพรายได้ให้กับคนในชุมชน ได้อีกด้วย

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลของผู้วิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร ของบ้านนาเหมร ผู้วิจัยโดยภูมิศึกษา เพื่อให้เห็นการส่งเสริม และพัฒนากลุ่มอาชีพในการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลัก ไม้เทพทาโร ผู้ศึกษาได้นำเสนอการส่งเสริม และพัฒนาการแกะสลักไม้เทพทาโร ของชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ดังนี้ 3.1) มีแนวทางการบริหารจัดการดูแลบัญชี รายรับ - รายจ่าย ของกลุ่มอาชีพ 3.2) มีแนวทางในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาด และ 3.3) การจัดสรรผลกำไร กับสมาชิก

อภิปรายผล

วิธีการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชนฯ นั้นมีกระบวนการ และขั้นตอนที่หลากหลาย ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนั้นช่างแกะสลักต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการแกะสลักไม้ อีกทั้งยังจำเป็นต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ ที่หลากหลาย ซึ่งมีอุปกรณ์ในการใช้แกะสลัก ดังนี้

1. เลื่อย เป็นเลื่อยที่มีลักษณะคล้ายคันธนู เหมาะสำหรับใช้เลื่อยตัดกิ่งไม้เทพทาโรทั้งไม้สด และแห้ง หรือตัดต้นไม้เป็นท่อน ๆ เพื่อการเคลื่อนย้ายสำหรับงานที่ใช้ในการแกะสลักไม้เทพทาโร ใบเลื่อยผลิตจาก เหล็กกล้าและชุบแข็งที่ฟันเลื่อยจึงมีความคม และแกร่งเป็นพิเศษ สามารถตัดชิ้นงานได้ทั้งจังหวะเลื่อยขึ้น และลง เครื่องมือสามารถหาซื้อได้ตามร้านวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่วางจำหน่ายสินค้า โดยมีให้เลือกหลายขนาด อาทิ 12 นิ้ว 21 นิ้ว 24 นิ้ว หรือ 30 นิ้ว สามารถเลือกขนาดตามที่ต้องการได้ นำมาใช้ในขั้นตอนแรกโดยการนำมา เลื่อยขนาดไม้ที่เราต้องการ

2. มิดโต้หัวตัด เหล็กแหลม ลักษณะของเครื่องมือผลิตจากเหล็กแหลมพร้อมด้ามรุ่น S400T เครื่องมือสามารถหาซื้อได้ตามร้านวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่วางจำหน่ายสินค้า ขนาดของเครื่องมือความยาวทั้งสิ้น 72 เซนติเมตร ความกว้างของใบมีด 8 เซนติเมตร นำไปใช้ในขั้นตอนที่ 2

3. ดอกสว่านเจาะไม้ ลักษณะของเครื่องมือปลายดอกจะคล้ายหางปลา เป็นดอกสว่านที่ใช้ สำหรับเจาะไม้ที่มีขนาดไม่กว้างนัก เครื่องมือสามารถหาซื้อได้ตามร้านวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่วางจำหน่ายสินค้า

โดยขนาดที่นิยมใช้กันทั่วไป ก็คือ ขนาดของเครื่องมือที่ใช้ 5, 6, 8 หรือ 10 มิลลิเมตร นำมาใช้ในขั้นตอนที่ 3 โดยการนำดอกสว่านไปใส่ในรูสว่านเพื่อจะนำไปใช้ในการเจาะไม้เทพทาโร

4. สิวเหล็กแหลม ด้ามไม้ มีลักษณะหัวเป็นเหล็กคล้ายกับหางปลา ด้ามจะเป็นไม้ งานฝีมือ งานไม้ ด้านที่เป็นเหล็กสามารถหาซื้อได้ตามร้านวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่วางจำหน่ายสินค้า และด้ามที่ทำมาจากไม้สามารถทำเองได้โดยการหาไม้ที่สามารถนำมาเหลาให้พอดีกับหัวสิวเหล็กแหลม ขนาด 3 นิ้ว นำมาใช้ในขั้นตอนที่ 4 ใช้ในการแกะสลักลายไม้

5. มีดเจาะไม้เทพทาโร มีลักษณะหัวเป็นเหล็ก ด้ามเป็นไม้ที่เป็นเหล็กสามารถหาซื้อได้ตามร้านวัสดุอุปกรณ์ทั่วไปที่วางจำหน่ายสินค้า และด้ามที่ทำมาจากไม้สามารถทำเองได้ โดยการหาไม้ที่สามารถนำมาเหลาให้เข้ากับด้ามเหล็ก ขนาดของเครื่องมือสามารถกำหนดได้ตามที่ต้องการ เพราะว่าจะมีทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ เอาไปใช้ในขั้นตอนที่ 5 ใช้ในการเจาะไม้เทพทาโร

6. มีดเขียนลาย มีลักษณะด้านหัวคล้ายตะปูส่วนด้ามจับเป็นไม้ เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับเขียนลายให้เป็นรูปแบบต่าง ๆ เครื่องมือสามารถหาได้จากทั่วไปตามพื้นที่ต่าง ๆ และด้ามที่ทำมาจากไม้สามารถทำเองได้ โดยการหาไม้ที่สามารถนำมาเหลาให้เข้ากับด้ามเหล็ก มีขนาด 6 นิ้ว เอาใช้ในขั้นตอนที่ 6 ใช้ในการเขียนลายบนตัวแบบ

7. ส่วน เครื่องมือสามารถหาได้จากพื้นที่ต่าง ๆ ที่จำหน่ายสินค้า เอาใช้ในขั้นตอนที่ 6 เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับเจาะรู

8. ใบเจียรผ้าทรายซ้อน มีลักษณะเป็นวงกลมหยาบมีเหล็กอยู่ตรงกลาง เครื่องมือสามารถหาได้จากทั่วไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ที่จำหน่ายสินค้า ใช้สำหรับการขัดหยาบเพื่อปรับระดับผิวของไม้เทพทาโรใช้ในงานเจียรเหล็ก ขัดสนิม ลบรอยเชื่อมเหล็ก ลบครีบกม ขัดเกลี้ยงผิว ขัดทำความสะอาด และตกแต่ง

9. กระดาษทรายขัดหยาบ มีลักษณะเป็นวงกลมหยาบ เครื่องมือสามารถหาได้จากทั่วไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ที่จำหน่ายสินค้า ใช้ในการขัดลบรอยแผล และจุดบกพร่องต่าง ๆ บนพื้นผิว อาทิ ลบเสี้ยนไม้ หรือลบรอยจากเครื่องจักร ในขั้นตอนการขัดหยาบควรเลือกกระดาษขัดไม้ที่มีความหยาบสูงอย่างกระดาษทราย ขนาดขัดไม้เบอร์ 3, 4, 5 และ เพื่อให้ขัดรอย และเสี้ยนไม้ได้ดีมากที่สุด อย่าลืมดูลักษณะของจุดบกพร่อง หรือขนาดของเสี้ยนไม้ที่เราต้องการ

10. ใบตัดไม้สำหรับเครื่องเจียร เครื่องมือสามารถหาได้จากทั่วไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ที่จำหน่ายสินค้า เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเจียรหรือตัดไม้เทพทาโร ตัดเหล็กอย่างนี้นั้นถูกวางแบบมาเพื่อใช้กับงานไม้ โดยเหตุนี้ก็เลยต้องมีลักษณะพิเศษอย่างการมีซี่ฟันของใบมีดมาด้วย เพื่อให้ใช้ในการตัดไม้เจียรเยอะขึ้น ทั้งยังมีให้เลือกอีกทั้งแบบฟันหยาบคายรวมทั้งฟันละเอียด

11. ไม้ดอก มีลักษณะคล้ายลิ้นหรือสว่าแต่ไม่มีความคม เครื่องมือสามารถหาได้จากทั่วไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ที่จำหน่ายสินค้า ดอกด้วยค้อนดอกที่มีรูปร่าง และน้ำหนักที่เหมาะสม เป็นเครื่องมือในการตอกไม้เทพทาโร (ครูบ้านนอกดอล, 2563) สอดคล้องกับ อรุณลักษณ์ ทุมมากรณ์ และคณะ ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม้แกะสลักโซฟามังกรบ้านคลองเตย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า การแกะสลักโซฟามังกรได้ทำกันมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลากว่า 20 ปี ส่วนใหญ่จะทำงานภายในครัวเรือนประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ทุกครัวเรือนจะต้องมารวมตัวกันทำ ที่ศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้าน หมู่ 9 เท่านั้น เพื่อทุกคนจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่างแกะสลักทุกคนต่างมีประสบการณ์ และความชำนาญในการจัดแกะสลักโซฟามังกรได้เองทุกขั้นตอน สามารถประกอบเป็นรูปทรงและเก็บรายละเอียดของชิ้นงาน พร้อมทั้งดำเนินการติดต่อกับลูกค้าหรือพ่อค้าคนกลางได้ ปัจจุบันมีสมาชิกในการแกะสลัก 22 ครัวเรือน ช่างแกะสลัก มีทั้งเพศชาย และเพศหญิง อายุระหว่าง 30 - 55 ปี อายุโดยเฉลี่ยประมาณ 40 ปี ทุกครัวเรือนจะมีเครื่องมือสำหรับการแกะสลักครบทุกชิ้น ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการแกะสลัก พบว่า

เครื่องมือหลักที่สำคัญ คือ สิว เลื่อยยนต์หรือบาร์ เครื่องขัด กระจกทราย กบไฟฟ้า และกาว ขั้นตอนการแกะสลักของช่างแต่ละคนจะมี 9 ขั้นตอน ได้แก่ การคัดเลือกไม้ การตัดไม้ การปรับพื้นไม้ การออกแบบ ลวดลาย และโครงร่างมังกร การแกะสลัก การตกแต่ง การประกอบชิ้นส่วนของโซฟามังกร การเก็บรายละเอียดของชิ้นงาน การตกแต่ง และทาสี เทคนิคพิเศษของการแกะสลัก คือ การใช้สิ่วแวนอนจะทำให้ลวดลายมีความอ่อนช้อยงดงาม ใช้สิ่วแบบตั้งฉากจะทำให้ลวดลาย คมชัด และร่องลึก ความแตกต่างของชิ้นงานขึ้นอยู่กับประสบการณ์และจินตนาการของช่าง วัตถุประสงค์ ที่ใช้ในการแกะสลักเป็นวัตถุประสงค์ที่ช่างแต่ละคนจะต้องจัดหาเองจากแหล่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นไม้ยืนต้นที่หาได้ง่าย และมีในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นไม้มงคล ระยะเวลาในการแกะสลัก พบว่าช่างแต่ละคนจะใช้เวลาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความชำนาญ และประสบการณ์ ส่วนใหญ่ใช้เวลา 7 - 8 วัน ขนาดของชิ้นงาน จะกำหนดขนาดเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกตัว คือ ขนาดกว้าง 35 - 40 นิ้ว ยาว 2.10 เมตร ความหนา 7 - 8 นิ้ว (อรุณลักษณ์ ทูมมากรณ์ และคณะ, 2549)

สภาพปัญหาของการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชนฯ นั้นเป็นประเด็นปัญหาในเรื่องของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ออกแบบโดยใช้โปรแกรม Power Point ร่างแบบที่เสมือนจริง และขนาดของกล่องมีขนาดความกว้าง 7 เซนติเมตร ความยาว 7 เซนติเมตร ความสูง 5 เซนติเมตร และมีการออกแบบกล่องให้มีลักษณะเป็นสี่ม้วนทั้งกล่องโดยด้านบนของตัวกล่องออกแบบให้เป็นสัญลักษณ์ของดอกสีตราง เพื่อให้เห็นถึงดอกไม้ที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดตรัง ชาวตรังทุกคนจะคุ้นเคย และมีความผูกพันกันมาช้านาน และที่สำคัญ คือ การนำโปรแกรม Visio มาใช้ในการออกแบบจริงตามโครงร่างการออกแบบที่เสมือนจริงในโปรแกรม Power Point จนเสร็จสมบูรณ์เป็นไปตามความต้องการของผู้ผลิตที่ได้ออกแบบไว้ตั้งแต่เริ่มต้นจนมาถึงขั้นตอนสุดท้าย คือ การส่งไฟล์งานไปพิมพ์ที่โรงพิมพ์ และรอบรรจุภัณฑ์จากโรงพิมพ์อยู่ประมาณ 1 เดือน จนได้บรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพเต็มไปด้วยคุณค่าทางจิตใจ และเป็นเอกลักษณ์หนึ่งเดียวของจังหวัดตรัง (สมเกียรติ กลั่นกลั่น และคณะ, 2552) ทั้งนี้ ในส่วนของประโยชน์ที่ได้จากการออกแบบบรรจุภัณฑ์ คือ การปกป้อง และป้องกันสินค้าโดยใช้ในการออกแบบจะต้องออกแบบให้สินค้าของที่อยู่ในบรรจุภัณฑ์เกิดความชำรุดสภาพคงเดิมน้อยที่สุด ถ้าไม่สามารถที่จะออกแบบให้กล่องบรรจุภัณฑ์ให้มีประโยชน์ตรงนี้ได้ย่อมจะทำให้การขายสินค้ายอดขายก็จะไม่สามารถที่จะพุ่งขึ้นได้แถมยังทำให้ชื่อเสียงของสินค้าได้รับความเสียหายอีกด้วย การแกะสลักไม้เทพทาโรสามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้สอดคล้องกับ ฌอนกร อุไรรัตน์ ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวเจ๊กเซา เสาไห้ จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับทฤษฎีทางด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวในปัจจุบันโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารจากบทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ควรใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ควรใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวเจ๊กเซาไห้ เพื่อแสดงหน้าที่ และบทบาทของบรรจุภัณฑ์ข้าวเจ๊กเซาไห้ และใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ (ฌอนกร อุไรรัตน์, 2560) แนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของชุมชนฯ การส่งเสริม และพัฒนากลุ่มอาชีพ

แนวทางการบริหารจัดการดูแลบัญชี รายรับ - รายจ่ายของกลุ่มอาชีพ

การบริหารจัดการการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรของบ้านนาเหมร ชาวบ้านในชุมชนนี้ มีการรวมกลุ่มกันกับผู้นำชุมชน โดยการใช้วิธีการประสานงาน และการบริหารหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบไปด้วยการวางแผน การบริหารทรัพยากรบุคคล โดยที่การบริหารจัดการครอบครัวขยายตัวของธุรกิจผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เทพทาโร ตั้งแต่การบริหารจัดการการเงิน การตลาด ทรัพยากรบุคคล การผลิต การปฏิบัติการ และการบริการ เพื่อจัดหารายได้ให้กับคนในชุมชน (กำจร ตติยภิ, 2558)

แนวทางในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาด

การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ คือ มีการทำแพคเกจจิ้งมีลักษณะการออกแบบบรรจุภัณฑ์ออกแบบโดยใช้โปรแกรม Power Point ร่างแบบที่เสมือนจริง และขนาดของกล่องมีขนาดความกว้าง 7 เซนติเมตร ความยาว

7 เซนติเมตร ความสูง 5 เซนติเมตร และมีการออกแบบกล่องให้มีลักษณะเป็นสี่ม้วนทั้งกล่องโดยด้านบนของตัวกล่องออกแบบให้เป็นสัญลักษณ์ของดอกสีตราง เพื่อให้เห็นถึงดอกไม้ที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดตรัง ชาวตรังทุกคนจะคุ้นเคย และมีความผูกพันกันมาช้านาน และที่สำคัญ คือ การนำโปรแกรม Visio มาใช้ในการออกแบบจริงตามโครงร่างการออกแบบที่เสมือนจริงในโปรแกรม Power Point จนเสร็จสมบูรณ์เป็นไปตามความต้องการของผู้ผลิตที่ได้ออกแบบไว้ตั้งแต่เริ่มต้นจนมาถึงขั้นตอนสุดท้าย คือ การส่งไฟล์งานไปพิมพ์ที่โรงพิมพ์และรอบรรจุภัณฑ์จากโรงพิมพ์อยู่ประมาณ 1 เดือน จนได้บรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพเต็มไปด้วยคุณค่าทางจิตใจ และเป็นเอกลักษณ์หนึ่งเดียวของจังหวัดตรัง และยังออกแบบสวยอย่างมีระดับจะสามารถเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้นได้ และสินค้านั้นต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจในการซื้อ และการนำไปใช้ประโยชน์ (สุวรรณ ตั้งมิตรเจริญ, 2563)

การจัดสรรผลกำไรกับสมาชิก

การจัดสรรผลกำไร คือ ชาวบ้านได้นำผลิตภัณฑ์จากการแกะสลักไม้เทพทาโรนำมาฝากขายให้กับอาจารย์จรรยา แก้วละเอียด ที่ศูนย์ OTOP วังเทพทาโรเมื่อสินค้าที่ถูกจำหน่ายแล้วอาจารย์จรรยาได้นำเงินที่ได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ชาวบ้านที่นำมาฝากขายโดยจะได้รับผลกำไร 10 - 20 เปอร์เซ็นต์ จากสินค้าแต่ละชิ้น (กิจทวีสิน วิชัยดิษฐ์ และคณะ, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

อุตสาหกรรมการแกะสลักไม้ในประเทศไทยมีความสำคัญในการรักษามรดกทางวัฒนธรรม แสดงให้เห็นถึงทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรม มีส่วนทำให้เกิดการยั่งยืน ดึงดูดนักท่องเที่ยว และสร้างรายได้จากการส่งออก อีกทั้ง ยังเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม การแกะสลักไม้เทพทาโรช่วยรักษาและส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และสามารถสร้างรายได้ อุตสาหกรรมนี้สร้างรายได้ให้กับช่างฝีมือและชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านการขายงานแกะสลักให้กับนักท่องเที่ยว และผู้ที่ชื่นชอบงานศิลปะ ทั้งนี้ ยังเป็นการสร้างชุมชนให้ยั่งยืนด้วยอุตสาหกรรมการแกะสลักไม้เทพทาโรนี้ช่วยสร้างชุมชน และความสามัคคีระหว่างช่างฝีมือ โดยให้พื้นที่สำหรับช่างแกะสลักในการแบ่งปันทักษะ และความรู้ ดังรายละเอียดภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร

สรุปและข้อเสนอแนะ

แนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรนั้นมีขั้นตอน ดังนี้ เพื่อส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร โดยการอนุรักษ์ และการสืบทอดภูมิปัญญา จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม และพัฒนาฝีมือการแกะสลักไม้เทพทาโร เพื่อถ่ายทอดทักษะ และเทคนิคให้แก่ช่างฝีมือรุ่นใหม่ จัดประกวดและจัดแสดงผลงานการแกะสลักไม้เทพทาโร เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์ และการพัฒนาฝีมือ จัดทำเอกสาร และสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติ ความสำคัญ และเทคนิคการแกะสลักไม้เทพทาโร เพื่อเผยแพร่ และส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวงกว้าง พัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด พัฒนาผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโรให้มีความหลากหลาย และตอบโจทย์ความต้องการของตลาด เช่น ของที่ระลึก ของตกแต่งบ้าน เครื่องประดับ สร้างแบรนด์ และมาตรฐานผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร เพื่อสร้างการรับรู้ และความเชื่อมั่นในคุณภาพ จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย และการตลาด เช่น การออกร้านในงานแสดงสินค้า การจัดแคมเปญออนไลน์ การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแกะสลักไม้เทพทาโร เช่น การเยี่ยมชมหมู่บ้านช่างฝีมือ การสาธิตการแกะสลัก จัดกิจกรรมเวิร์กช็อป และการเรียนรู้เชิงประสบการณ์สำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และชื่นชมในศิลปะการแกะสลักไม้เทพทาโร อีกทั้ง ยังประชาสัมพันธ์ และโปรโมทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแกะสลักไม้เทพทาโร ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์การท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ซึ่งให้เป็นการศึกษา แนวทางการส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้เทพทาโร ของชุมชน กรณีศึกษาครอบครัวนายจรูญ แก้วละเอียด ชุมชนบ้านนาเหมร หมู่ที่ 5 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 1) ภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากไม้เทพทาโร ปรากฏเอกลักษณ์อย่างโดดเด่น รูปแบบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งยังคงเอกลักษณ์สืบเนื่องจนถึงปัจจุบันมีความสวยงาม ละเอียดอ่อน เป็นสินค้า OTOP ที่สร้างชื่อเสียงให้สินค้าไทยในระดับโลก และ 2) pluggedสำนักให้เด็กในชุมชน เพื่อส่งเสริมทางการศึกษา เป็นรากฐานที่สำคัญ ของการพัฒนาชุมชนในด้านจิตสำนึก ตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญา และสถานศึกษาในชุมชนนำองค์ความรู้ภูมิปัญญานี้ไปจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นอย่างเป็นระบบการศึกษาแบบเป็นทางการระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- กำจร ตติยกวี. (2558). งานวิจัยกับการพัฒนาประเทศ. วารสารการพัฒนาชุมชน และคุณภาพชีวิต, 3(1), 1-4.
- กิจวิสิณ วิชัยดิษฐ์ และคณะ. (2562). รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน. ใน รายงานการวิจัย. ศูนย์การศึกษาตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมงสิงห์ จังหวัดจันทบุรี.
- ครูบ้านนอกดอล. (2563). วัสดุ, อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลักไม้. เรียกใช้เมื่อ 26 พฤษภาคม 2566 จาก <https://www.prc.ac.th>
- เคอติ์ ตู และคณะ. (2562). แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม: ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนาน และไม้แกะสลักบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่. วารสารศิลปกรรมบูรพา, 22(1), 139-151.
- ชัยนาท ผาสอน และวินิต ชินสุวรรณ. (2563). การพัฒนาอุตสาหกรรมเสื้อกบบ้านแพง ตำบลแพง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. ขอนแก่น: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณธกร อุไรรัตน์. (2560). การออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวเจ๊กเขย เส้าไห้ จ.สระบุรี. วารสารวิจิตรศิลป์, 8(1), 165-202.
- วังเทพทาโร. (2563). วังเทพทาโร. เรียกใช้เมื่อ 15 สิงหาคม 2565 จาก <https://ww2.trang.go.th/travel/detail/6/data.html>
- สมเกียรติ กลั่นกลั่น และคณะ. (2552). เทพทาโร. ใน รายงานการวิจัย. สำนักวิจัย และพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้.

- สมฤดี จันดี และคณะ. (2561). การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนจากไม้เทพทาโร กรณี ศึกษาวังเทพทาโร ตำบลเขากอบ อำเภอยะยง จังหวัดตรัง. ใน รายงานการวิจัย. สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น.
- สุวรรณ ตั้งมิตรเจริญ. (2563). แนวทางการส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจในประเทศไทย. ใน เอกสารประกอบการประเมินตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการปลูกป่า. กรมป่าไม้.
- อรุณลักษณ์ ทุมมากรณ์ และคณะ. (2549). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม้แคะสลักโซฟามังกรบ้านคลองเตย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. สักทองวารสาร มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, 12(2), 81-96.